

Kerkelijke uitvaart (2): in en vanuit het kerkgebouw

Vaak wordt bij een kerkelijke uitvaart gedacht aan een afscheidsviering in en vanuit het kerkgebouw. Die gedachte is niet verkeerd. Want het kerkgebouw is tenslotte de plaats waar de geloofsgemeenschap het meest zichtbaar in beeld treedt en waar de belangrijkste momenten in de kerkelijke levensloop van iemand plaatsvinden. Het ligt dus voor de hand dat de gemeenschap afscheid neemt op de plaats waar men elkaar bij het leven ook heeft getroffen.

Nu is de keuze van het kerkgebouw geen probleem als de overledene over een langere periode een regelmatige bezoeker was van vieringen en bijeenkomsten aldaar. Zo iemand was gekend door de parochie- of locatiegemeenschap die daar bijeenkomt. Maar als het om een parochiaan gaat die maar sporadisch een kerk bezoekt en misschien ook nog wisselde van kerkgebouw bijvoorbeeld omdat men in korte tijd vaker is verhuisd speelt de binding met de plaatselijke geloofsgemeenschap een minder sterke rol. Dan is het afscheid in het kerkgebouw vooral de uitdrukking van de band die men als katholiek had met de universele kerkelijke geloofsgemeenschap en is de vraag waarvandaan men kerkelijk wordt uitgedragen betrekkelijk. In dat geval is de priester, diaken of pastoraal werker als voorganger de vertegenwoordiger van de kerkelijke gemeenschap waartoe men behoort, juist als er weinig parochianen aanwezig zullen zien. Ook de koster en het koor vertegenwoordigen de gemeenschap die afscheid neemt van een van haar leden en het gedachteniskruisje benadrukt dat ieder door de doop lid geworden is van dat ene lichaam van Christus en als zodanig ook na de uitvaart zal worden herinnerd binnen de geloofsgemeenschap.

Als een overledene de afgelopen jaren geen band meer kon opbouwen met de parochie waar die woonde bij het overlijden, maar nog wel een sterke band heeft met een vroegere parochiegemeenschap kan het zinvol zijn te overwegen om daar de uitvaart te laten plaatsvinden, als daar nog mensen zijn die bij de uitvaart kunnen worden verwacht. Tenslotte is ook nog een kerkelijke uitvaart vanuit een kapel op de begraafplaats of bij een crematorium te overwegen als de binding met de parochie waar men woont er nauwelijks of niet is geweest en men ervan kan uitgaan dat er geen parochianen behalve koster en koor aanwezig zouden zijn. De voorganger is dan de enige vertegenwoordiger van de geloofsgemeenschap die afscheid neemt van een van haar leden.

Op de mogelijkheden van een kerkelijke uitvaart buiten het kerkgebouw kom ik de volgende keer terug.

Pastor Huub Flohr